

MÉS INFORMACIÓ

https://llegim.ara.cat/actualitat/redescobrir-literatura-Teresa-Pamies-militancia-any_0_2196380507.html
<https://www.escriptors.cat/autors/pamiest>



Ajuntament d'Alpicat
Regidoria de Cultura

 BIBLIOTECA | ALPICAT
SANT BARTOMEU



Plaça Països Catalans, 1
ALPICAT
Tel. 973 73 77 28

Whatsapp 606 127 833

A/e:
biblioteca@alpicat.cat

Web:
<http://www.alpicat.cat/biblioteca>

Catàleg Col·lectiu:
<http://argus.biblioteques.gencat.cat>



HORARI

De dilluns a divendres de 8:30 a 20:30
Bústia exterior de retorn de préstec

El proper dia que ens trobarem serà:
26 de setembre de 2019

RECORDEU:

ens reunim tots els darrers dijous de mes

Lloc: Biblioteca Hora: 21:15 Coordinador: Andreu Loncà

Teresa Pàmies

TESTAMENT A PRAGA

L'escriptora Teresa Pàmies es va morir dimarts (març 2012) a noranta-tres anys a Granada. Nascuda a Balaguer el 1919, Pàmies va escriure sobretot novel·la, dietaris, narrativa, articles i reportatges. Molt lligada als moviments polítics i socials durant la guerra de 1936-1939, la seva militància amb el partit comunista la va portar a l'exili, i des de l'any 1939 fins el 1971 va viure a l'Amèrica llatina, l'Europa de l'est i França. Es va casar en la clandestinitat amb Gregorio López Raimundo, aleshores secretari general del PSUC, i un dels seus fills és el també escriptor Sergi Pàmies. Quan va tornar a Catalunya després de l'exili, es va abocar a la literatura. Atreta per l'actualitat, sobretot la política i amb interessos ben diversos, va col·laborar en mitjans de comunicació com Avui, Presència, Serra d'Or, El Temps i Catalunya Ràdio. Algunes d'aquestes col·laboracions es van aplegar al volum 'Opinions de dona' (1983) i 'La vida amb cançó. Cròniques radiofòniques' (1999). Teresa Pàmies és considerada un referent per a moltes dones nascudes durant la dictadura franquista.



Obra literària

Entre les obres més destacades de Teresa Pàmies hi ha 'Testament a Praga' (en col·laboració amb el seu pare i premi Josep Pla el 1970), 'Quan érem capitans' (1974), 'Va ploure tot el dia' (1974), 'Gent del meu exili' (1975) i 'Jardí enfonsat' (1992). Una bona part d'aquesta obra ha esdevingut un testimoni viu de la guerra i l'exili català, i es mou entre la novel·la i la memòria. Pàmies també va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes el 2001 (fou la segona dona a rebre el guardó després de Mercè Rodoreda) i la Creu de Sant Jordi de la Generalitat, el 1984.

Club de Lectura - Biblioteca Sant Bartomeu

En guerra

L'any 2005 va publicar 'Estem en guerra. Escrits 1936–1939' (Cossetània), un llibre que recull una bona part dels escrits, discursos, declaracions i reportatges que va fer l'escriptora durant els anys de la guerra de 1936–1939. En el pròleg explica com als disset anys va deixar el seu Balaguer natal i l'ofici de modista per entrar en la militància activa i convertir-se en dirigent de les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya. Els curadors de l'obra destaquen el valor d'aquests escrits perquè mantenen l'energia i l'emoció d'aquell moment.

Exili

Arran de la guerra de 1936–1939, Teresa Pàmies va ingressar al camp de refugiats de Magnac-Laval, prop de Llemotges (Occitània). Posteriorment se'n va anar a la República Dominicana, passant per Cuba, i finalment es va establir a Mèxic. En aquell país va estudiar periodisme a la Universitat Femenina. No va tornar a Europa fins el 1947, quan va residir un any a Belgrad (Iugoslàvia), on va treballar a la ràdio. Després va viure dotze anys a Txecoslovàquia, on va ser redactora de les emissions en català i castellà de Ràdio Praga. I, abans de tornar a casa a la primavera de 1970, va estar-se encara uns quants anys a París, on va col·laborar en el periodisme militant de l'exili.

www.vilaweb.cat



Poc després de la mort de Teresa Pàmies vaig començar a rellegir fragments de les seves obres d'inspiració autobiogràfica, com ara *Quan érem capitans* i *Va ploure tot el dia*, fins que se'm va fer present que, fent-se'm estrany, no havia llegit mai un llibre del qual tenia constància que és un dels fonamentals de l'escriptora: *Testament a Praga*. Així que, afortunadament, vaig decidir llegir-lo. Tanmateix, Teresa Pàmies no n'és l'única autora, perquè l'obra conté dins seu les memòries "fragmentades" del seu pare, Tomàs Pàmies, pagès socialista de Balaguer que, exiliat després de la Guerra Civil, va morir a Praga l'any 1966. Dic "fragmentades" perquè, a banda del caràcter fragmentari i incomplet de qualsevol relat autobiogràfic, Teresa Pàmies va

construir *Testament a Praga* alternant fragments de les memòries de Tomàs Pàmies amb textos seus que a la vegada constitueixen una mena de fragmentada carta imaginària al pare. Dic imaginària perquè, creant també un diàleg virtual a través de l'encreuament dels textos, Teresa Pàmies, que aleshores vivia a París i havia retornat fugaçment a Catalunya abans de fer-ho definitivament a primers dels setanta, va començar a escriure la seva part uns dos anys després de la mort del pare. Ho va fer sota la influència de la indignació que va sentir davant la Praga ocupada pels tancs soviètics per esclafar una "primavera" que volia corregir les derivacions autoritàries del règim socialista per dotar-lo d'una renovada força

moral, humanista i democràtica. No va ser fins a la intervenció a Txecoslovàquia que Pàmies va posar decididament en qüestió l'URSS, que havia passat per totes les purgues estalinistes, però les seves reflexions traspuen un dolor sincer. Per la seva part, Tomàs Pàmies, en contra del que molts suposaven, havia apuntat a les seves memòries que, burocratitzant-se, el socialisme s'havia fet abúlic i poc autocrític.

Ha estat una experiència apassionant llegir *Testimoni a Praga*. Per la manera com, mantenint-ne la continuïtat temporal en la fragmentació del relat autobiogràfic del pare, Teresa Pàmies posa en contacte i fa ressonar els dos textos paral·lels, que, diversament, parlen de les dificultats de les relacions familiars, de la consciència i del compromís polítics, de la complexitat de l'experiència de l'exili, de la perseverança dels ideals i alhora de la seva traïció, sigui per aquells que van abusar del poder en els comitès durant la Guerra Civil o per aquells que van ordenar que els tancs ocupessin Praga. Apassionant pel testimoni que cadascú aporta de la seva experiència sense defugir, sobretot en el cas de Tomàs Pàmies, quan parla de la seva vanitat, l'autocrítica pel que fa a certs comportaments. I també perquè els seus jos són de la mena dels que encara s'inscriuen en la Història i, sentint-se lligats a l'esdevenir col·lectiu, testimonien una època.

Llegint 'Testimoni a Praga', he recordat una bella consideració de Philippe Lejeune, autor d'*El pacte autobiogràfic* i un dels grans estudiosos de l'escriptura autobiogràfica: "Quan un ésser humà ens fa el regal d'explicar-nos com ha viscut, ens correspon a nosaltres fructificar aquesta experiència de comunicació. La finalitat de l'autobiografia és transmetre una experiència humana i hi ha diversos camins per fer-ho."

Això, doncs, tant val per a qui escriu amb voluntat literària com per a qui, en principi, no en té, i per això mateix pot considerar que no fantasieja. Però l'escriptura, igual que la memòria, sempre representa una transfiguració de l'experiència, ni que sigui per ser relatada. Tanmateix, tal com consta en l'inici de les seves memòries, Tomàs Pàmies va demanar a la seva filla Teresa que passés a màquina el text sense tocar-hi res ni afegir-hi res que fos de la seva collita: "...Donada com és ella a les fantasies, no vull que arregli el pare, sinó que el deixi tal com és, que ni a la terra ni al cel no hi ha àngels, i l'home no és altra cosa que el fill de les circumstàncies."

Cap al final del llibre, que va guanyar el premi Josep Pla l'any 1970, Teresa Pàmies assegura que no ha afegit res al text del pare (no hi ha fantasiejat, com pot suposar-se que ha fet amb la seva pròpia narrativa autobiogràfica) però reconeix que ha suprimit algunes coses, sobretot algunes aventures amb dones ("crec haver fet un acte de moderació traient-ne un parell de monges i tres o quatre casades ardoroses") que intueix més o menys fantasiejades.

Diu haver-ho fet per pudor, però també perquè hi ha un retret per fer-li: Que, parlant molt de "*querides*", ho fa poc de la seva dona, la mare de Teresa. Aquesta reconeix que va tenir el pare com a mite. La mare no va ser cap mite: "Fou, simplement, la mare més bona del món."

Imma Merino

<http://www.elpuntavui.cat>